4e JAARGANG 1 JANUARI 1916. No. 1

OPENBARE LEESZAAL EN BIBLIOTHEEK TE 'S-GRAVENHAGE

HET GENOOTSCHAPSBLAD

ORGAAN VAN HET NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP TOT ZEDELIJKE VERBETERING DER GEVANGENEN.

COMMISSIE VAN REDACTIE:

G. A. M. DE BRUIJN, PROF. MR. J. A. VAN HAMEL, MR. F. KRANENBURG, S. VAN MESDAG, MR. N. MULLER, (REDACTEUR) EN H. F. THIJSSEN.

UITGEVERS: H. D. TJEENK WILLINK & ZOON, HAARLEM.

Dit blad verschijnt den eersten van ieder kwartaal. Het wordt gratis toegezonden aan alle leden van het Genootschap ::

Alle stukken voor Redactie en Administratie te zenden aan :: Mr. N. MULLER AMSTEL 254 :: AMSTERDAM

Lidmaatschap van het Genootschap *f* 2.60 per jaar of meer. Prijs van het Genootschapsblad voor niet-leden *f* 1.— per jaar ::

Behalve de onderteekenaars van artikelen is uitsluitend de redactie verantwoordelijk voor den inhoud van dit blad.

De voorwaardelijke veroordeeling.

Ongeveer gelijktijdig met het verschijnen van dit blad treedt de Wet op de voorwaardelijke veroordeeling in werking. Voor de Rechterlijke Macht beteekent dit nieuw en dankbaar werk. Voor de Reclasseeringsinstellingen nieuwe toevoegingen aan hun arbeid, nieuwe wegen en meer resultaat. Voor de niet verharde misdadigers een nieuwe kans om, zonder met de gevangenis kennis te maken, weer op den rechten weg terug te komen. Wij mogen Rechterlijke Macht, Reclasseeringsinstellingen en misdadigers gelijkelijk met dit Nieuwjaarsgeschenk gelukwenschen.

Het Groote Woudhuis.

Wat zal de invloed zijn van de gevolgen van den oorlog op den reclasseeringsarbeid? Een vraag die zeer voorbarig lijkt op een oogenblik dat de oorlog zijn middaghoogte nog niet voorbij schijnt. En een vraag die onmogelijk schijnt op te lossen op een oogenblik nu de voorspellingen van de meest gezaghebbende personen over den economischen toestand in de eerste vredesjaren van zoo geheel verschillende inzichten blijk geven. Maar één ding is zeker: de mogelijkheid van een periode van economische inzinking en werkeloosheid wordt door velen aangenomen. Het weder op den voorgrond treden van de plannen tot demping der Zuiderzee zal wel niet alleen beteekenen wensch tot land-winning, maar zal wel tevens bedoeld zijn om — in geval van werkeloosheid — een reusachtige werkverschaffing te zijn. Van ter zake kundige reizigers vernemen wij, dat in Canada reeds nu groote toebereidselen gemaakt worden voor ontvangst van den na den oorlog verwachten grooten stroom van Europeesche landverhuizers.

Maar wat beteekent dit voor het Woudhuis? Het plaatje [1]) waarop men een aantal mannen ziet, die met den hooibouw bezig zijn, kan het leeren. De Directeur van het Woudhuis is een ijverig voorstander van emigratie naar Australië. Een verblijf van verscheiden maanden op het Woudhuis geeft den ontslagen gevangene gezondheid en lichaamskracht en leert hem voldoende van landbouw en veeteelt om in Australië goed betaalden arbeid te kunnen vinden. Op kosten van het Genootschap wordt hij overgebracht en maatregelen worden genomen dat hij in het nieuwe land geen oogenblik werkeloos behoeft te zijn. Prachtige resultaten zijn op deze wijze bereikt. Ik denk aan een kantoorbediende, aan een gewezen veldwachter, een slager, een loopknecht, een los werkman, die, allen op het Woudhuis

1) De beide plaatjes danken wij aan de vriendelijkheid van den Secretaris der Haagsche afdeeling, Mr. G. C. Duval Slothouwer, die de foto's nam.

HET GROOTE WOUDHUIS.

tot soliede boerenknechts omgebakken, in Australië een goed bestaan vonden. En welk een ommekeer voor den vroegeren veroordeelde, die in ons kleine land door zijn slechten naam als door zijn schaduw werd achtervolgd, maar die in het nieuwe land een nieuw leven begon. Een leven met goede kansen, want de loonen zijn er hoog, vooral voor melkknechts, en energieke emigranten kunnen zooveel sparen dat ze een eigen farm bij elkaar krijgen.

Treffend zijn dikwijls de brieven, die vanuit het nieuwe land door den Directeur van het Woudhuis ontvangen worden. „Ik maak het best en ben frisch en gezond," schrijft een nieuw-bakken Australiër. „Ik heb al een aardig duitje oververdiend. Geld kan men hier niet kwijt zooals in Holland of men moet er uren ver voor reizen." De briefschrijver heeft blijkbaar een goede herinnering aan den veestapel op het Woudhuis behouden: „De koeien geven hier niet zooveel melk als bij u, de uiers zijn net trekpotjes." Een ander schrijft over de groote kudden vee, die hij uit het binnenland naar de kust moet drijven. Nog een ander is als tuinder uitgezonden. Hij schrijft: „Mijn patroon is op reis, hij heeft een groot landgoed met fruitcultuur. Nu mijn baas op reis is heb ik de heele zaak op mij moeten nemen. U ziet dus dat ik het volste vertrouwen geniet." En wij kunnen ons geheel vereenigen met wat wij uit een der brieven aan den Directeur lezen: „Mijnheer, laat de jongens maar gerust naar Australië gaan."

Een nieuw leven in een nieuw land, zonder de oude vrienden, zonder de oude verleiding van groote stad en van herberg, zonder den druk van de oude slechte reputatie, zonder de oude moeilijkheden bij het vinden van werk in het vaderland, dat niet altijd voldoende werkgelegenheid verschaffen kan. De emigratie is goed werk. Wij moeten op het gebruik van het Woudhuis, als voor-

HOOIBOUW OP HET GROOTE WOUDHUIS.

bereider en uitvoerder daarvan vooral het oog gevestigd houden. Wie weet of na den oorlog de toestanden niet van dien aard zullen worden dat een ruime toepassing van dit reclasseeringsmiddel nog meer dan in de verloopen jaren wenschelijk zal zijn.

Het Groote Woudhuis **kost geld**. Jaarlijks zijn er groote tekorten. Behalve ter voorbereiding van emigratie dient het als doorgangshuis voor valiede personen die, na hun ontslag uit de gevangenis niet terstond van werk en onderdak voorzien, gesteund worden door tijdelijke opname in het Woudhuis, vanwaar zij niet worden weggezonden voordat hun bestaan in de maatschappij verzekerd is.

Wie wil de exploitatie van deze nut tige instelling en eventueel uitbreiding daarvan mogelijk maken en bestaande tekorten helpen dekken? Men kan bijdragen voor dit speciale doel zenden aan den algemeenen Penningmeester *Mr. F. Kranenburg, Keizersgracht 253*, die tevens lid van de Commissie voor het Groote Woudhuis is.

De Schrijfkamer der Afdeeling Rotterdam van het Nederlandsch Genootschap tot Zedelijke Verbetering der Gevangenen:

Gevestigd daar ter plaatse Wijnhaven 22.

De schrijfkamer te Rotterdam neemt een eigenaardige plaats in onder de reclasseeringsinstellingen van ons Genootschap. 't Is een vriendelijke, ruime localiteit op

DE ROTTERDAMSCHE SCHRIJFKAMER.

aangenamen stand, met veel licht en lucht, voorzien van het noodige — zij het ook op bescheiden schaal.

Reeds het feit zulk een instelling te vinden in een onzer groote steden, zoo vaak — en niet geheel ten onrechte — gevreesd als haar

den voor verleiding en misdaad, wijst op durven en tevens op een ernstige toepassing van het patronaat.

Het geldt hier een der moeielijkste reclasseeringspogingen: het in de maatschappij terug brengen van intellectueelen. Maar juist door de schrijfkamer raken zij vertrouwd met practischen arbeid op administratief gebied in den ruimsten zin en komen tevens in directe aanraking met werkgevers bij wie zij later, zooals vaak gebeurt, weder een vaste plaats kunnen vinden.

Zij die op de Schrijfkamer wenschen te worden opgenomen, moeten aanvankelijk het bewijs leveren voor dien arbeid de geschiktheid te bezitten en staan, zoo tot hunne opname besloten wordt, gedurende een maand onder bijzondere contrôle. Zij moeten dan op proef werken, terwijl zoo noodig hun meerdere kennis en vaardigheid worden bijgebracht, indien aanvankelijk goede hoop bestaat op een gunstigen uitslag.

Voor zooveel zij hier geen tehuis hebben, wordt vanwege de Afdeeling een behoorlijk kosthuis gezocht, waarin tevens aankweeking van het familieleven mogelijk is. Steeds wordt dan, met eerbiediging van persoonlijke vrijheid, gelet op het gedrag ook buiten de Schrijfkamer.

Bij goed gedrag en gebleken geschiktheid worden ze voor vast aangenomen, om zoodra een passende gelegenheid zich voordoet, aan een vaste betrekking geholpen te worden.

Zoo beoefent de Schrijfkamer de meest individueele reclasseering en legt ook een band die veelal nog lang in nuttige en aangename verhouding blijft voortbestaan.

Het voordeel ook voor de Maatschappij springt in het oog. Ieder weet nu, dat hij goed gevormde krachten, jonge mannen waarop gebouwd kan worden, door de Schrijfkamer kan krijgen, terwijl ook de werkzaamheden aan haar opgedragen voortreffelijk worden uitgevoerd, dank zij de leiding en het zorgvuldig toezicht waaronder alles geschiedt.

Rotterdam,
December 1915. H. B.

De Schrijfkamer van het Genootschap, Wijnhaven 22 te Rotterdam, beveelt zich aan voor het:

1e. Schrijven van adressen op enveloppen, banden van couranten enz.;

2e. het ontwerpen, vermenigvuldigen en verspreiden van circulaires, prijscouranten enz.;

3e. het bijwerken van kaartregisters;

4e. het copiëeren — met hand of machine — van alle mogelijke schriften (b.v. dictaten);

5e. het bezorgen van vertalingen;

6e. het uitzenden van geschikt personeel om — met of zonder schrijfmachine — op kantoren of bij particulieren tijdelijk werkzaam te zijn.

TARIEVEN ZOO GUNSTIG MOGELIJK GESTELD.

Brief uit Australië.

Een jongmensch, dat het in ons land moeilijk kon bolwerken, werd door bemiddeling van vriendelijke personen naar Australië geholpen.

Eenigen tijd later werd van hem het volgende schrijven ontvangen:

„Ik wil beginnen U WelEd. Heeren mijn dank te betuigen voor Uw medewerking inzake mijner nieuwe woonplaats.

Ik kan Ued. mededeelen, dat Australië een pracht land is, dat mannen en vrouwen ja, jongens en meisjes, dewelken in hun eigen land schipbreuk hebben geleden, de gelegenheid openstelt, om met goeden wil zich op den duur een pracht toekomst te scheppen. Australië is nog onbevolkt vergeleken bij Europa. Ten tweede is er ook thans in den oorlogstoestand een groote behoefte aan werkkrachten voor het platteland.

Het stadsleven brengt in Europa veel menschen in de verleiding.

Eenmaal een booswicht of zwakkeling zijnde valt het moeilijk zich zelve weder in het maatschappelijk leven op te heffen, daar men veelal door buitenstaanders met den nek wordt aangezien of weder wordt misleid. Hoofdzakelijk voor die categorie

van menschen is Australië een goed land.

Het klimaat is heel wat beter dan in Holland, n.l. goed of liever gezegd uitstekend om een ziek of nerveus mensch gezond te maken. Al mist men somtijds de ouderlijke woning, niettegenstaande dat, kan ik UEd. mededeelen, dat ik hier uitermate tevreden ben.

Ik verdien van den eersten dag af mijn kost en spaar reeds wekelijks een duitje over. Een ieder, die zijn vaderland verlaat, komt hier aan met schoone papieren en reeds dat bewustzijn geeft vele zwakkelingen hier kans van slagen. Kortom, ik kan UEd. verzekeren, dat Australië „Je" land is, om zich naar hier te emigreeren.

Natuurlijk ben ik ten allen tijde bereid UEd. nadere inlichtingen te verschaffen of zoo noodig met een of ander van dienst te zijn.

Dit kan ik UEd. verzekeren dat ik berouw heb, dat ik niet 6 jaar eerder naar hier was vertrokken

Wil en ijver bezorgt hier een goede toekomst. Het zal mij recht aangenaam zijn eens een schrijven van UEd. te ontvangen en des te aangenamer, indien ik UEd. alsdan met een en ander van dienst kan zijn, om mijn dank in daad te vergelden.

Inmiddels mijn hartelijke groeten,

X.

Wij deelen dat mede, omdat het wel typisch is te bemerken, welken blik deze persoon zelf over de zaak had, terwijl er wellicht voor ons een aanwijzing in ligt, eens meer over de emigratie naar Australië na te denken.

L.

Poëzie.

Het onderstaande sonnet is vervaardigd door een tallooze malen veroordeelden internationalen landlooper, die ook enkele malen voor een niet al te ernstig vermogensdelict werd gestraft. Een misdadiger kan, wie hem kende, hem moeilijk noemen: een geleerde, een zwerver en een dichter is hij.

A LA REINE GUILLEMINE.

Sonnet.

Je me souviens, Madame, encor de votre image
Je vous ai vue, un jour, belle, sur une page
D'Illustré, présentant aux chevreuils prisonniers
Ce pain que de vos mains, au parc, vous leur [donniez.

Vous aviez bien dix ans, ou très peu davantage:
Je dis, en vous voyant, si sensible et si sage
Sont vos sujets heureux des premiers aux derniers;
Que serait ce aujourd'hui, si vous me par- [donniez.

Quelques dix ans après, sur la rue en voiture
Vous teniez dans votre bras, gentille créature
Une petite fille, et je sentis bondir

Bondir mon coeur de joie, en regardant, Madame
Cet orgueil maternel d'un tendre coeur de femme
Sans pruderie aucune et le peuple applaudir.

Jaarverslag van het Centraal College voor de reclasseering.

Uit dit jaarverslag leeren wij den omvangrijken en belangrijken werkkring van het centraal college kennen. Het college, adviseerend over alle subsidie-aanvragen, dus op de hoogte van de meeste belangrijke reclasseeringspogingen in den lande, en door de strekking der gegeven adviezen in staat daarop eenigen invloed te oefenen; buitendien door persoonlijke bezoeken en uit toegezonden jaarverslagen kennend de werkwijze der verschillende vereenigingen; adviseerend ook over quaesties van meer algemeenen aard de reclasseering betreffend — een college, dat in alle opzichten een waarlijk centrale plaats in de reclasseeringsbeweging inneemt. Daarvan doet het belangrijk jaarverslag over 1914 op nauwgezette wijze blijken.

Wij vragen ons echter bescheidenlijk af of het niet mogelijk ware dit verslag te gieten in een voor het publiek bevattelijker vorm. De bijna 150 bladzijden druks van dit boekwerk zijn voor het overgroote deel gevuld met enkele-regels-lange mededeelingen omtrent het verloop van alle gesubsidieerde reclasseeringspogingen.

Dat van het verloop dier pogingen door het Centraal College wordt boekgehouden is ongetwijfeld van groot belang voor het te ver-

krijgen inzicht omtrent de waarde van den heelen reclasseeringsarbeid en omtrent de betrekkelijke waarde van volgens verschillende methode aangewende pogingen Maar uit de opsomming zooals die thans in het verslag staat afgedrukt is zulk een inzicht onmogelijk te verkrijgen. De opsomming van de verschillende gevallen, die uiteraard als droog zand aan elkaar hangt, is voor den lezer geen genot, (gesteld al dat iemand het doorzettingsvermogen zou hebben, het relaas van al deze op zich zelf staande gevallen werkelijk door te lezen) en is geheel ongeschikt groote lijnen van het werk te doen kennen. Wij vragen ons af of het niet mogelijk zou zijn de hoogst belangrijke gegevens van het Centraal College aan het publiek aan te bieden gesystematiseerd, statistisch bewerkt — in dier voege, dat de op te maken statistiek zou onderscheiden naar de soort der geholpen misdadigers, (leeftijd, sexe, aard en aantal der beloopen straffen, al of niet dronkaards enz.,) naar de wijze van hulpverleening (gestichtsverpleging patronaat, emigratie enz.,) met vermelding steeds van de behaalde resultaten. Op die wijze zou op overzichtelijke wijze aan het publiek getoond worden in het algemeen voor welke soorten van misdadigers redelijke reclasseeringskansen bestaan en welke methoden (alles in het algemeen gesproken) voor verschillende soorten misdadigers het meest aanbevelenswaardig schijnen. Als buitendien het Centraal College zelf èn naar aanleiding van de aldus opgemaakte statistische overzichten èn naar aanleiding van alles wat aan het College in den loop van het jaar bij het uitbrengen van zijn adviezen, bij het afleggen van bezoeken aan verschillende instellingen gebleken was, algemeene beschouwingen over den reclasseeringsarbeid, zijn omvang en zijn verschillende methoden, zou willen geven, dan meenen wij, dat hierdoor alle op ons gebied werkende personen en instellingen ten zeerste gebaat zouden zijn, terwijl het Centraal College op die wijze zich een kostbare gelegenheid te meer zou hebben geschapen aan den reclasseeringsarbeid leiding te geven.

Bewijs van goed zedelijk gedrag.

Men kent de te Amsterdam en te Utrecht bestaande gemeentelijke „Beoordeelingscommissies", waarin na onderzoek wordt uitgemaakt of een persoon, die wegens eene veroordeeling geen bewijs van goed zedelijk gedrag kan overleggen, toch van voldoende soliditeit is om voor den gemeentedienst in aanmerking te komen. In den Haag bestaat een zoodanige commissie nog niet. Nu heeft het Haagsche gemeenteraadslid Albarda, die als Directeur van de Amsterdamsche Arbeidsbeurs indertijd de instelling dier Commissie heeft meegemaakt, aan B. en W. van den Haag de vraag gesteld of van dit college voor den Haag een initiatief in deze richting te wachten was. B en W. antwoordden dat, gehoord de hoofden van diensttakken, de behoefte aan zoo'n commissie niet gebleken was. Wethouder de Wilde achtte het vraagstuk niet in een stadium om reeds opgelost te kunnen worden. De heer Albarda — nog steeds niet tevreden — stelt nu een motie voor, waarbij de Raad de wenschelijkheid uitspreekt, dat door B. en W. een Haagsche Beoordeelingscommissie zal worden ingesteld. Stemming over deze motie wordt echter aangehouden omdat de Voorzitter den Raad vooralsnog niet voldoende van de quaestie op de hoogte acht: een praeadvies van B. en W. zal te zijner tijd de noodige uiteenzettingen geven. Mogen wij hopen dat B. en W. en de Raad van den Haag actief blijven. In andere steden werkt de beoordeelingscommissie met succes. Wij zien niet in waarom zij voor den Haag niet mogelijk of wenschelijk zou zijn. [1])

1) Wij danken deze inlichtingen aan den Secretaris der Haagsche afdeeling.

Commissie voor celstrafverbetering.

Door het Hoofdbestuur van het Genootschap is ingesteld eene commissie ter bestudeering van de vraag: of niet — met handhaving der wettelijke bepalingen — door wijziging in de ter uitvoering gegeven voorschriften en in de toegepaste practijk,

binnen afzienbaren tijd belangrijke verbeteringen in de celstraf zouden kunnen worden verkregen.

Leden der Commissie zijn:

Ds. C. Beets te Arnhem, Predikant.

Mr. F. C. van Beusekom, secretaris van den Voogdijraad te Utrecht, lid en tevens secretaris der Commissie.

Mevrouw M. C. Bijdendijk — van der Schuijt — te Rotterdam, Bestuurslid v.h. Genootschap t. Z. V. d. Gevangenen afd. Rotterdam.

Mr. A. A. Cnopius te Winschoten, Officier van Justitie.

G. Fabius te Breda, Bestuurslid v.h. Genootschap t. Z. V d. Gevangen afd. Breda.

W. G. J. de Haer te Arnhem, R.K. geestelijke.

Mej. L. M. Hoorn te Amsterdam, Bestuurslid Genootschap t. Z. V. d. G. Afd. Amsterdam.

F. W. N. Hugenholtz te 's-Gravenhage, Kamerlid

J. J. Janssen Schollmann te Rotterdam, ex gevangenisleeraar.

Mr. R. B. Ledeboer te 's-Gravenhage, Advocaat-Generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden.

S. van Mesdag te Groningen, Gevangenis-arts.

J. de Meijer te Amsterdam, Architect

J. C. E. Mullemeister te Utrecht, ex-directeur van gevangenis en R. O. G.

E. René van Ouwenaller te Hilversum, Algemeen Secretaris van het Genootschap t. Z. V. d. Gevangenen.

Prof. Mr. D. Simons te Utrecht, Voorzitter der Commissie.

Mr. R. van Veen te 's-Gravenhage, Kamerlid.

De Commissie heeft niet ten doel radicale omwentelingen in ons gevangenisstelsel aan te bevelen: de omschrijving van haar taak bewijst het. Maar toch worden „belangrijke verbeteringen" mogelijk geacht. Wij gelooven, dat het doel verstandig gesteld is Voor radicaler hervormingen dan de commissie zal voorstellen mag met reden propaganda gemaakt worden. Maar voor invoering daarvan is de algemeene meening — al bevindt deze zich in staat van langzaam rijpen — nog niet gereed. Toch heeft sedert de invoering van de celstraf ook in ons land de publieke opinie een reusachtige verandering ondergaan. Voor een eerste pluk schijnt de oogst gereed. Wij mogen verwachten, dat de arbeid der Commissie — die reeds met bekwamen spoed is aangevangen — een vruchtdragende zal zijn en aanleiding zal zijn, dat door de Regeering weldra een aantal van de voor te stellen wijzigingen in de practijk zal worden toegepast Reeds meer hebben commissies door het Genootschap ingesteld tot practische hervormingen den stoot gegeven: ik denk aan de commissie voor het vakonderwijs in de gevangenis. Wij wenschen ook deze commissie toe, dat zij een mijlpaal zal zijn op den weg der verbetering van ons strafstelsel.

Berichten en Mededeelingen.

De *Vereeniging van Reclasseeringsinstellingen* hield op 27 November l.l. eene zeer druk, ook door genoodigden van de aangesloten vereenigingen, bezochte vergadering, waarin de verhouding tusschen deze centrale vereeniging en de aangesloten vereenigingen werd besproken naar aanleiding van eene inleiding door den Directeur van het Centraal Bureau der vereeniging, den heer J. Henri Ledeboer, gehouden over de vraag: „Welke diensten hebben de aangesloten vereenigingen van het Centraal Bureau te verwachten".

Opgenomen in de bibliotheek van de Amsterdamsche Afdeeling:

1e. Lezing door S. van Mesdag, gevangenisarts te Groningen, over „Is verbetering in de opleiding van strafrechtelijke en strafgestichts-ambtenaren in criminologisch opzicht noodig."

2e. Jaarverslag van het Centraal College voor de Reclasseering over het jaar 1914.

De Afdeeling Amsterdam hield eene openbare Vergadering waarin de heer Maurer, Directeur van het Bureau van de Vereeniging voor Landverhuizing, eene belangwekkende rede hield naar aanleiding van een door hem in Canada gemaakte reis.

Dezelfde Afdeeling hield met hare werkende leden eene debat vergadering, waarin door het werkend lid de heer A. J. J. Burdorf de vraag werd ingeleid: „Is het mo-

gelijk door het stichten eener landbouwkolonie de reclasseering van dienst te zijn". In het debat, dat op de interessante inleiding volgde, werd van verschillende kanten de gelegenheid gebruikt om van gedachten te wisselen over de wijzen waarop men meende ontslagen gevangenen, het best te kunnen helpen.

Met blijdschap vernemen wij, dat de Haagsche Afdeeling bezig is het patronaat te organiseeren.

Een volgend maal meer daarover.

Boekbespreking.

De Wet op de voorwaardelijke veroordeeling door Mr. G. T. J. de Jongh, Rechter en tevens Voorzitter der Afdeeling Amsterdam van het Genootschap tot Zedelijke Verbetering der Gevangenen. 150 bl. f 1.90. Uitgave P. Noordhoff, Groningen.

Dit boekje is een commentaar van een geheel nieuw type. Het houdt niet alleen in den tekst van de wet en van den daarop betrekking hebbenden Algemeenen Maatregel van Bestuur, alles voorzien van aanteekeningen van den Schrijver, zooals wij dat in alle andere commentaren plegen aan te treffen — maar buitendien geeft het een inleiding op het gebied der reclasseering, voor zoover die bij de uitvoering van de wet op de V. V. van belang is. Het boekje zal daarom voor de geheele rechterlijke macht — voor zoover die niet reeds door eigen arbeid voldoende van reclasseerings-quaesties op de hoogte mocht blijken — onmisbaar zijn. Wij wijzen b.v. op de hoofdstukken over de algemeene en bijzondere voorwaarden die de Rechter bij het uitspreken van eene voorwaardelijke veroordeeling kan opleggen: over de gevaren die bij het vaststellen van die voorwaarden moeten vermeden worden, over het doel dat met die voorwaarden (waarvan vele voorbeelden worden gegeven) bereikt kan worden. Voor den leek is dit boekje even zeer aan te bevelen: het is geschreven in een aangenamen en duidelijken vorm die het ook voor den niet-jurist tot prettige lectuur maakt. Wij wenschen Mr. de Jongh's commentaar in ieders hand.

Aan het boekje is toegevoegd eene lijst van reclasseerings instellingen met adressen.

De wet op de voorwaardelijke veroordeeling, door Mr. J. Slingenberg, Rechter in de Arrondissements-Rechtbank te Amsterdam. Uitgave H. D. Tjeenk Willink en Zoon te Haarlem, 250 bl. f 2.50.

Bij het ter perse gaan van dit blad bereikt ons het bericht van de verschijning van dezen tweeden commentaar. Wij konden van den inhoud nog geen kennis nemen, maar de naam van den schrijver — sedert jaren strijder voor het nieuwe instituut — waarborgt ons de degelijkheid van den inhoud.

ADVERTENTIËN.

Sedert onze vorige opgave werd met groote dankbaarheid door den Algemeenen Penningmeester ontvangen:

Van H. M. de Koningin Moeder	f	60.—
» den heer G. W. te Driebergen.	»	40.—
» N. N. te Zwolle	»	5.—
» M. O. de B. K. te Apeldoorn	»	5.—
» het Snouck van Loosenfonds te Enkhuizen	»	500.—

Wie helpt

het nog overblijvende groote tekort over het vorig jaar dekken? Het volgend jaar, met de invoering der voorwaardelijke veroordeeling, stelt nog belangrijk hooger eischen.

Adres van den Algemeenen Penningmeester: Mr. F. KRANENBURG, Keizersgracht 253, Amsterdam.

☛ Van dit nummer, dat **voor de propaganda** bestemd is, zijn op aanvrage nog een aantal exemplaren met ingelegd inteekenbillet, voor kostende prijs beschikbaar.

In het *Groote Woudhuis* is voor de daar verblijvende ontslagenen een bibliotheekje ingericht. Dat is een kostelijk middel voor ontspanning in de avonduren na volbrachten arbeid op het land. Aanvulling van dit bibliotheekje met een aantal

illustraties en boeken

(ook Engelsche) is zeer gewenscht. Wie zendt er wat?

Adres: Aan den Directeur van het Groote Woudhuis bij Apeldoorn.